

Examenul de bacalaureat național 2020

**Proba E. d)
Chimie anorganică**

Test 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TÉTEL

(30 punct)

A. Tétel

Olvassa el az alábbi állításokat! Ha úgy gondolja, hogy az állítás igaz, írja a vizsgalagra a kijelentés sorszámát és az I betűt! Ha úgy gondolja, hogy hamis, írja a vizsgalagra a kijelentés sorszámát és az H betűt!

1. Egy atom magjában a protonok száma egyenlő az atom elektronburkában levő elektronok számával.
2. Egy atom *p* alhéján levő elektronok azonos energiával rendelkeznek.
3. A nátrium és a klór különböző elektrokémiai jellegű kémiai elemek.
4. Egy galvánelemben az anód az az elektród, amelyen végbemegy a redukció.
5. Az oxigénnek és a hidrogénnek azonos a képződési entalpiájuk, standard körülmények között. **10 pont**

B. Tétel

Az alábbi kérdések esetén, írja a vizsgalagra a kérdés sorszámát és a helyes válasznak megfelelő betűt! Minden egyes kérdésnek egy helyes válasz felel meg.

1. Stabil oktett konfigurációval rendelkező kémiai fajta:

a. Li^+ ;	c. F;
b. O^{2-} ;	d. Mg.

2. -10^0 C hőmérsékleten, tiszta állapotban, a víz:

a. elektromos vezetőképességet mutat;	c. oldja az ezüst-kloridot;
b. sűrűsége kisebb mint 1 g/cm^3 ;	d. oldja a bárium-szulfátot.

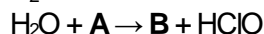
3. Legnagyobb oxidációs számmal rendelkezik a klór az alábbi vegyületben :

a. CCl_4 ;	c. KClO_4 ;
b. NaCl;	d. NaClO.

4. Az ólomakkumulátorban elektrolitként szereplő anyag:

a. az ólom-szulfát;	c. a kénsav;
b. az ólom;	d. az ólom-dioxid.

5. Adottak az alábbi átalakulások:

A betűkkel jelölt vegyületekről igaz az alábbi állítás:

a. az A nemfémesebb jellegű mint a fluor;	c. az A vegyület molekulái polárisak;
b. a B részben ionizál vizes oldatban;	d. a B egy erős sav.

10 pont

C. Tétel

Írja a vizsgalagra az **A** oszlopban előforduló kémiai fajta/ alapvető részecskék jellemzőjének sorszámát és a neki megfelelő, **B** oszlopban található fajta betűjét. Az **A** oszlop minden egyes számának csak egyetlen betű felel meg a **B** oszlopból.

A	B
1. negatív elektromos töltéssel rendelkező alapvető részecske	a. ion
2. különböző elektronszámmal és protonszámmal rendelkező kémiai fajta	b. proton
3. pozitív elektromos töltéssel rendelkező alapvető részecske	c. molekula
4. azonos elektronszámmal és protonszámmal rendelkező kémiai fajta	d. neutron
5. elektromos szempontból semleges alapvető részecske	e. elektron
	f. atom

10 pont

Atomszámok: Li- 3; O- 8; F- 9; Na- 11; Mg- 12; Cl- 17.

II. TÉTEL

(30 pont)

D. Tétel

1. Egy atom elektronburkában 26 elektron található, atommagjában 4 neutronnal van több mint a protonok száma. Határozza meg az atom tömegszámát! **2 pont**
2. a. Írja le annak az (E) elem atomjának az elektronkonfigurációját, amely elektronburkában 3 darab s orbitál és 3 darab p orbitál van, és az összes el van foglalva ellentétes spinű elektronnal.
b. Jegyezze le az (E) elem helyét a periódusos rendszerben (csoport, periódus)! **4 pont**
3. a. Modellezze a magnézium-szulfidban kialakuló kémiai kötést, használja az elemek vegyjelét és pontokat az elektronok ábrázolására!
b. Adja meg a magnézium-szulfidban a kémiai kötés típusát! **4 pont**
4. a. Jegyezze le a vegyértékelektronok számát a klóratomban!
b. Modellezze a hidrogén-klorid molekulában a kémiai kötések kialakulását, használja az elemek vegyjelét és pontokat az elektronok ábrázolására! **3 pont**
5. Adja meg, hogy változik a szén-dioxid oldhatósága vízben a hőmérséklet növekedésével! **2 pont**

E. Tétel

1. A kálium-jódid reagál kálium-permanganáttal savas közegben. A lejátszódó reakció egyenlete a következő:
$$\dots\text{KI} + \dots\text{KMnO}_4 + \dots\text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \dots\text{K}_2\text{SO}_4 + \dots\text{MnSO}_4 + \dots\text{I}_2 + \dots\text{H}_2\text{O}$$

a. Írja le az oxidációs illetve a redukciós folyamatok egyenleteit, amelyek végbemennek ebben a reakcióban!
b. Jegyezze le annak az anyagnak a vegyi képletét, amelynek redukálószer szerepe van! **3 pont**
2. Jegyezze le az 1.pontban levő reakcióegyenlet sztöchiometriai együtthatóit! **1 pont**
3. A fiziológiás oldat egy 0,9% tömegszázalékos koncentrációjú nátrium-kloridos vizes oldat. Határozza meg a nátrium-klorid tömegét, grammal kifejezve, amelyet 50 fiola megtöltéséhez szükséges fiziológiás oldat előállítására használnak fel. Egy fiola 10 mL fiziológiás oldatot tartalmaz. A fiziológiás oldat sűrűsége 1 g/mL. **3 pont**
4. a. Írja le a klór és a nátrium-bromid között lejátszódó reakció egyenletét!
b. Egy vizes oldat 103 g nátrium-bromidot tartalmaz, ezt klórral kezelik. Tudva, hogy 52,65 g nátrium-klorid képződik, határozza meg a reakció hatásfokát! **5 pont**
5. a. Írja le a klór és a vas között lejátszódó reakció egyenletét!
b. Jegyezze le a klór egy felhasználását! **3 pont**

Atomszámok: H- 1; Mg- 12; S- 16; Cl-17.
Atomtömegek: Na- 23; Cl- 35,5; Br- 80.

III. TÉTEL

(30 pont)

F. Tétel

1. Az ólom előállítási folyamatának egy szakaszában az ólom-szulfid reagál oxigénnel. A reakció termokémiai egyenlete a következő:

Számítsa ki az ólom-szulfid és az oxigén között lejátszódó reakció entalpiaváltozását, standard körülmények között, felhasználva a standard képződési entalpiákat: $\Delta_f H^0_{\text{PbS}(\text{s})} = -100,4 \text{ kJ/mol}$, $\Delta_f H^0_{\text{PbO}(\text{s})} = -217,3 \text{ kJ/mol}$,

$$\Delta_f H^0_{\text{SO}_2(\text{g})} = -296,8 \text{ kJ/mol}$$

3 pont

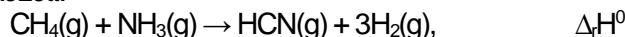
2. Határozza meg az ólom-oxid mólban kifejezett mennyiségét, amelyet az ólom-szulfid és oxigén reakciója során kapunk, ha 4137 kJ hő szabadul fel! Használja az 1. pontban levő adatokat!

3 pont

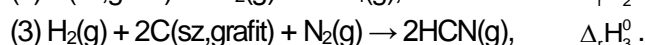
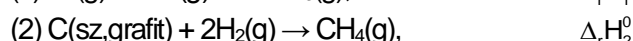
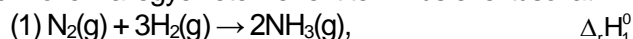
3. Határozza meg a hőmérsékletváltozást, Kelvinben kifejezve, 70 kg víz melegítésekor, amikor egy üzemanyag égése során felszabaduló 2926 kJ hőt használnak fel! Feltételezzük, hogy nincs hővesztesség.

2 pont

4. Alkalmazza Hess törvényét a metán és az ammónia közötti reakció entalpiaváltozásának meghatározásához, standard körülmények között:

felhasználva az alábbi termokémiai egyenletekkel leírt termikus effektusokat:

4 pont

5. a. Jegyezze le mindegyik reakció típusát figyelembe véve a külső környezettel cserélt hőt!

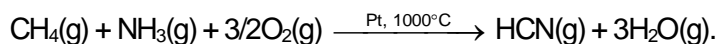

b. Jegyezze le az (I) reakció entalpiaváltozását!

3 pont

G. Tétel

1. A hidrogén-cianidot, HCN, a metán ammonoxidálása során nyerik iparilag. A lejátszódó reakció egyenlete a következő:

Jegyezze le a platina szerepét a reakcióban!

1 pont

2. Határozza meg az oxigén literben kifejezett térfogatát 127°C hőmérsékleten és 5 atm nyomáson, amely sztöchiometrikus mennyiségben szükséges 10 mol hidrogén-cianid előállításához!

4 pont

3. a. Számítsa ki az atomok számát 64 g oxigénben!

b. Határozza meg $6,022 \cdot 10^{23}$ metánmolekula tömegét, grammal kifejezve!

5 pont

4. Határozza meg annak az oldatnak a pH értékét, amely 2,19 g sósavat tartalmaz 600 mL vizes oldatban!

3 pont

5. a. Adja meg a pH = 3 értékű oldat sav-bázis jellegét!

b. Jegyezze le a pH = 3 értékű oldat színét 2-3 csepp lakmusz adagolása után!

2 pont

Atomtömegek: H- 1; C- 12; O- 16; Cl- 35,5.

A víz fajhője: $c_{\text{apá}} = 4,18 \text{ kJ} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$.

Moláris gázállandó: $R = 0,082 \text{ L} \cdot \text{atm} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$.

Avogadro-szám: $N = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$.